

RODZAJE I FORMY KRZYWDZENIA DZIECKA

- a) krzywdzenie fizyczne (naruszenie nietykalności fizycznej) – działanie, w wyniku którego dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę, np.:
- klapsy, bicie, uderzanie, popychanie, szturchanie, kopanie, opluwanie,
 - fizyczne zaczepki, wymuszenia siłowe, krępowanie, wiązanie,
 - uwięzienie,
 - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
 - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań,
 - rzucanie w kogoś przedmiotami,
 - spowodowanie uszczerbku na zdrowiu – spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała,
- b) krzywdzenie psychiczne/emocjonalne (naruszenie godności osobistej) – to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy opiekunem a dzieckiem, np.:
- dyskryminacja, wykluczanie, izolacja, milczenie, manipulowanie, obwinianie
 - poniżanie, ośmieszanie, wyśmiewanie, drwienie, szydzenie, obrażanie, oczernianie,
 - straszenie, szantażowanie, wrogie nastawienie,
 - krzyk, obelgi, wyzwiska, wulgarne gesty,
 - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie, groźby,
 - niszczenie/zabieranie rzeczy innej osoby,
 - obraźliwe SMSy i MMSy oraz wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
 - telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające,
- c) krzywdzenie seksualne (naruszenie intymności) – włączanie dziecka do lat 15. w aktywność seksualną, której nie jest on w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy, np.:
- bezpośrednio (z kontaktem fizycznym) – dotykanie intymnych części ciała, penetracja,
 - pośrednio (bez kontaktu fizycznego) – ekshibicjonizm, wszelkie formy werbalnego molestowania (żarty/komentarze/wypowiedzi nawiązujące do aktywności lub atrakcyjności seksualnej), naśladowanie zachowań seksualnych i skłanianie do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming (uwodzenie w internecie w celu nawiązania kontaktu), komercyjne kontakty seksualne z dzieckiem (wyzyskiwanie seksualne dziecka), gdy w zamian za udział w czynnościach seksualnych dziecko otrzymuje korzyść lub obietnicę korzyści.
- d) zaniedbywanie dziecka (naruszenie obowiązku do opieki i/lub praw dziecka) – chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb życiowych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka. Może dotyczyć takich obszarów jak: zdrowie, edukacja, rozwój emocjonalny, odżywianie, schronienie i bezpieczne warunki życia, np.:

- dziecko jest brudne, często nieprzyjemnie pachnie (np. pozostawiane przez długi czas w zabrudzonych ubraniach),
- dziecko nie otrzymuje odpowiedniej opieki medycznej (np. nie jest szczepione, nie ma okularów, nie otrzymuje zaleconych leków),
- dziecko lub nastolatek jest ubrany niewłaściwie do pogody,
- dziecko ma pogorszenie wyników w nauce, jest często nieobecne w szkole,
- dziecko nie otrzymuje regularnych posiłków, jest głodne, kradnie jedzenie kolegom,
- dziecko przebywa w otoczeniu nieprzystosowanym do jego etapu rozwojowego, co zagraża jego bezpieczeństwu,
- dziecko pozostaje bez opieki osoby dorosłej.

SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA

a) widoczne zmiany na ciele/deformacje ciała

- rany, otarcia, blizny, sińce, stłuczenia w miejscach nietypowych dla przypadkowych urazów: plecy, pośladki, ramiona, uda, brzuch, krocze i stopy, okolica oczodołów (bez urazu czoła), policzki, usta, skroń, szyja, uszy
- urazy na więcej niż jednej płaszczyźnie kończyny, głowy, tułowia
- ślady mają charakterystyczny kształt odcisku dłoni, palców, przedmiotów, szczypania, drapania, gryzienia, duszenia
- siniaki okularowe, sińce liczne, często symetryczne, w różnej fazie gojenia
- okrągłe punktowe poparzenia, oparzenia na plecach i pośladkach u małych dzieci, na grzbietowej powierzchni dłoni, rękawiczkowe/skarpetkowe oparzenia
- złamania spiralne, złamania dystalne, złamania żeber, złamania bez urazu lub po urazie nieadekwatnym np. upadek z kanapy
- obrażenia w obrębie jamy ustnej: zasinienia śluzówek warg górnych i dziąseł z rozdarciem wędzidełka
- stłuczenia i skaleczenia warg, dna jamy ustnej i języka w wyniku prób karmienia na siłę, urazy kącików ust, krwiopłucie i krwawe wymioty, bezpośrednie urazy podniebienia miękkiego, tylnej ściany gardła, złamania zębów, uszkodzenia dziąseł, złamanie żuchwy
- urazy nosa, złamania, krwaki (zropiałe) przegrody nosa
- wielokrotne „przypadkowe” zatrucia, niewyjaśnione nieżyty żołądkowo-jelitowe
- odmrożenia, hipotermia
- słaby przyrost masy ciała, niedożywienie

b) nietypowe/nerwowe zachowania

- wyraźna zmiana w zachowaniu dziecka – wycofanie, zubożenie, lub nadmierne pobudzenie, trudność w regulacji emocji, którą trudno wyjaśnić stanem zdrowia czy okolicznościami
- dziecko zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku, jest zbyt infantylne lub nadmiernie dojrzałe
- długotrwały, silny, niemożliwy do ukojenia płacz
- opóźnienie w rozwoju fizycznym lub emocjonalnym
- strach przed określonymi osobami, sytuacjami, miejscami i nasilony niepokój
- problemy ze snem, koszmary, lęk przed zasypianiem
- zaburzenia jedzenia, odmowa jedzenia lub nadmierne objadanie się, wymioty
- niechęć do przebijania się w towarzystwie innych
- ssanie palca, ściskanie/szarpanie ucha, drapanie skóry, wyrywanie włosów, zaciskanie zębów
- samookaleczanie się
- nadużywanie substancji psychoaktywnych

Zasady rozmowy z dzieckiem po zgłoszeniu krzywdzenia

Słuchać i obserwować uważnie.

Nie wątpić.

Nie odsyłać.

Nie negować.

Nie straszyć konsekwencjami.

Nie dopytywać o wszystkie szczegóły.